

‘Kenniscafé Netbeheer en OVL biedt verdieping in het vakgebied’

• door Rien Kort

Voorzichtig gaat er een vinger de lucht in: wat is precies een ontsteekpunt? Een ietwat onverwachte vraag vanuit een zaal vol experts op het gebied van openbare verlichting (ovl). De presentaties tijdens het door het IGOV georganiseerde kenniscafé leken het publiek dan ook zo af en toe te overdonderen. De bijeenkomst moest gemeenten inzicht geven in de kosten, regels, rechten, plichten en andere zaken die komen kijken bij aansluitingen op het net van de netbeheerder en bij het hebben van een eigen ovl-net.

In het provinciehuis van Zwolle werden op 13 februari zes presentaties gegeven met uiteenlopende onderwerpen als installatieverantwoordelijkheid, slimme meters en het wel of niet kiezen voor een eigen net. Daar tussendoor was er ruimte voor het publiek, dat bestond uit vertegenwoordigers van gemeenten, netbeheerders en adviesbureaus, om de discussie aan te gaan met de sprekers. De spits werd aan het begin van de middag afgebeten door Ron Nadort van de gemeente Heerhugowaard, die zijn instructiefilm voor het veilig en verantwoord aanleggen van openbare verlichting vertoonde aan de zaal. De instructievideo dient als opfriscursus voor ervaren monteurs en moet ook het inzicht en de vakkennis van onervaren vakmensen vergroten. Nadort hoopt dat de film aanslaat bij ovl-beheerders en installateurs en ook door hen zal worden gebruikt. Het concept kan dan worden verbeterd en uitgebreid.

Slimme meters

Na de film volgde Peter Renaud van adviesbureau PME met een relaas over slimme meters. Door de wetswijzigingen op de gas- en elektriciteitsmarkt zijn netbeheerders verplicht

om vanaf 2012 te beginnen met de uitrol van deze meters. Dit gebeurt in twee fasen: de kleingebruikers (minder dan 2 MVA) krijgen in 2012 en 2013 een slimme meter toebedeeld, en de grootverbruikers volgen in de periode van 2014 tot 2020. Volgens Renaud hebben netbeheerders getracht ovl, rioolgemaal en verkeerslichten zoveel mogelijk te scharen onder grootverbruik, zodat een groot deel van de gemeenten tijdens de eerste fase nog zouden zijn verstoken van slimme meters. Renaud stelt daarom voor dat netbeheerders en de VNG om tafel gaan zitten en dat er afspraken worden gemaakt om de apparaten alsnog in de eerste fase te plaatsen: “Daardoor zouden gemeenten, anders dan bij grootverbruik, kosteloos kunnen beschikken over de meetgegevens. Bovendien is men goedkoper uit wat betreft de plaatsingskosten.”

Moedeloos cirkelen

Het volgende agendapunt was de bijna moedeloze poging van de gemeente Rotterdam om een transportovereenkomst voor ovl met netbeheerder Stedin af te sluiten. Rotterdam heeft sinds 2004 het beheer van het boven-

grondse deel van ovl overgenomen van Eneco en Citytec. De afname van elektriciteit liep echter door, zonder overeenkomst. En dat heeft tot nu toe veel voeten in de aarde gehad, vertelt Willem Reedijk van de gemeente Rotterdam: "De Nederlandse Mededingingsautoriteit kan geen oplossing bieden, omdat het afsluiten van een transportovereenkomst niet is opgenomen in de Energiewet. En de gang naar de rechter kunnen we zonder overeenkomst niet maken." Het IGOV en de netbeheerders pogen nu om samen tot een landelijke overeenkomst te komen. Voor de gemeente Rotterdam kan die er niet snel genoeg komen, geeft Reedijk aan: "We kunnen tot die tijd niet zelf een lichtmast plaatsen, want vaak weigert de netbeheerder dat verzoek te honoreren, omdat wij niet beschikken over een transportovereenkomst. En zo blijven we om elkaar heen cirkelen."

Installatieverantwoordelijkheid

Vervolgens werd het publiek ingewijd in het begrip installatieverantwoordelijkheid door Ad Huijbrechts, voormalig beheerder bij gemeente Oosterhout, en adviseur Eric Janze van Janze Projectmanagement. Zij hamerden tijdens hun presentatie vooral op de veiligheid van een installatie. Huijbrechts toonde daarbij enkele beelden van schrijnende

het net van de netbeheerder en is daarom zelf verantwoordelijk voor het aanbesteden van ovl-werkzaamheden. Bij Almere wordt gewerkt volgens het principe van artikel 16 C van de Energiewet: de gemeente vraagt advies aan en legt een aanvraag neer bij de netbeheerder. Vervolgens wordt het werk uitbesteed aan een door de gemeente aangewezen aannemer. Volgens Geurt Dijkstra van de gemeente Almere scheelt het ongeveer 150 euro aan aansluitingskosten per lichtmast als het werk door de eigen aannemer en niet door een netbeheerder wordt uitgevoerd: "Dat is een verhaal waarmee je bij de burgers kunt aankomen; per slot van rekening gaat het om gemeenschapsgeld. Bovendien liften we mee op het combinet van de netbeheerder, want we hoeven zelf geen net aan te leggen. We hebben geen afstemmingsproblemen over de aannemer en het werk wordt sneller uitgevoerd." Artikel 16 C geeft Almere dus meer grip op de werkzaamheden aan het ovl-net, aldus Dijkstra.

Kiezen voor een eigen net

Den Haag heeft echter gekozen voor een eigen net. Ongeveer 70% is in eigen beheer, terwijl netbeheerder Stedin het restant voor zijn rekening neemt. Volgens Frank

Bij nacht belicht de lichtmast dus doodleuk het gras

situaties. Eén foto liet een omgewaaide lantaarnpaal zien, waarvan de onderkant was afgerot en de voedingskabels zichtbaar waren. Bij nacht belicht de lichtmast dus doodleuk het gras. "Dan sla je behoorlijk de plank mis als installatieverantwoordelijke. Hoe heb je dit kunnen missen? Een levensgevaarlijke situatie, want de lamp staat nog vol op spanning." Janze drukte de aanwezigen daarom op het hart om elke installatie te laten beheren door één installatieverantwoordelijke met uitgebreide bevoegdheden. Een extra steun in de rug bij inspectie is de wijziging van de NEN1010 in het bouwbesluit. Want per 1 april dient ovl die wordt aangesloten op het kabelnet van de netbeheerder ook te voldoen aan de NEN1010. Voor bestaande installaties wordt er nog naar een oplossing gezocht, besluit Janze.

Kritiek op netbeheerders

Tijdens de discussieronden werden er vooral vragen gesteld over de kosten van de methoden en voorstellen die de sprekers naar voren hebben gebracht. Vaak liet dat zich lastig vertalen naar een discussie, omdat die kosten per gemeente verschillen en omdat in sommige gevallen, zoals de keuze voor een eigen net of niet, vaak een politieke kwestie is. Ook kregen de netbeheerders flink wat kritiek te verduren, zonder zelf een weerwoord te kunnen leveren. De organisatie koos ervoor geen netbeheerders op de spreekstoel te plaatsen, omdat zij het verhaal van de gemeenten voorrang wilden geven. Aan de andere kant zaten er wel vertegenwoordigers van netbeheerders in de zaal, maar geen van hen besloot tegengas te geven.

Grip op werkzaamheden

Na de discussieronde lichtten de gemeenten Den Haag en Almere hun keuze toe voor het wel of niet exploiteren van een eigen net. Almere had ervoor gekozen om te werken op

Hamelink van deze gemeente biedt een eigen net veel voordelen, zoals een stabiele en veilige voeding van ovl, een vlotte ingreep bij storingen, en bij mankementen een heldere communicatie richting burgers en bestuurders. De keuze voor een eigen net heeft ook financiële consequenties: "Per aansluit-, meet-, en transportkosten betalen we op het Stedinnet 12 euro per aansluitpunt en op ons eigen net 9 euro. Als we volledig waren overgegaan op een Stedinnet, dan waren we jaarlijks niet 550.000, maar ruim 700.000 euro kwijt geweest aan transport en kosten." Hamelink noemt dit verschil 'opmerkelijk miniem'. "Hoe dan ook, de vervangingswaarde van al onze kasten en bedrading bedraagt 75 miljoen euro. Zelfs met 700.000 euro per jaar is dat niet voldoende bij een vervangingsduur van 50 jaar." Daarom kiest Den Haag ervoor om de netbeheerder vooralsnog aan te houden. "Een eigen net wil je vooral om je burgers kwalitatief goed te kunnen bedienen."

Verdiepen

De daaropvolgende gespreksronde mondt wederom niet uit in uitvoerige discussies, maar in een bijna eindeloze reeks vragen aan de sprekers over de soms complexe materie. Volgens medeorganisator Arthur Klink heeft het kenniscafé alleen al daarom zijn nut bewezen: "Dat de bezoekers zich geprikkeld voelen om zich nog meer te gaan verdiepen in de ontwikkelingen binnen hun vakgebied, is een belangrijk uitgangspunt geweest. We proberen dan ook een stukje bewustwording te kweken, want technische kennis is nou eenmaal een must bij het maken van beleidsmatige beslissingen op het gebied van openbare verlichting."

www.igov.nl

Korte berichten IGOV maart 2012

Commissie- en werkgroepleden gezocht

De NSVV-commissie Openbare Verlichting zoekt nog vertegenwoordigers vanuit gemeenten. Ook zoekt de werkgroep Actualisatie Richtlijnen Openbare Verlichting nog kandidaten.

Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden via info@nsvv.nl.

Busreis Light+Building

Van dinsdag 17 tot en met woensdag 18 april 2012 organiseert de NSVV een busreis naar de toonaangevende vakbeurs Light+Building in Frankfurt. De reis is per touringcar en de overnachting vindt plaats in een hotel op ongeveer 25 km afstand van Frankfurt.

Aanmelden kan via info@nsvv.nl.

Kenniscafé Stadsilluminatie

IGOV-kenniscafé “Stadsilluminatie, goed belicht” wordt 26

april in samenwerking met de NSVV-commissie Licht & Architectuur in Villa Sonsbeek in Arnhem georganiseerd.

Energie-efficiënte binnenverlichting

De NSVV heeft een nieuwe praktische aanbeveling voor systeemeisen energie-efficiënte binnenverlichting.

NSVV Lichtkalender

De NSVV Lichtkalender is er voor alle vormen van openbare verlichting en overige lichtevenementen. Heeft u een gebeurtenis te melden? Geef het dan door via info@nsvv.nl en uw evenement wordt op de kalender geplaatst.

Nieuwe leden

Nieuwe IGOV-leden: Provincie Noord-Holland, de 24 gemeenten van het regionaal overleg OVL Fryslân, Bronckhorst, Oude IJsselstreek, Oost Gelre, Doesburg, Montferland, Harderwijk, Tiel, Maasdriel, Druten, Utrechtse Heuvelrug en Maassluis.